

TÜRKAKDENİZ

ANTALYA HALKEVİ DERGİSİ

No. 32—34

Şubat — Temmuz

Yıl : 1944

Mehmet Emin ve Nedim

1869 da hayata gözlerini açan Mehmet Emin, 1944 yılının son kânun ayının on dördünde aramızdan ebediyen ayrıldı.

Türkçülük, milliyetçilik, halkçılık tarihimizde, millî mefkûreye kendini büyük bir feragatla vermiş ve çalışmış olması itibarile müstesna bir mevki işgal eden Mehmet Emin Yurdakul, büyük ve ulu gayesine doğru uzanan şairliğiyle, yıllarca gür ve erkek bir sesin temizliğiyle hayırmış ve inlemiştir .

Türk nazmının âhenginde aruz vezninin hüküm sürdüğü bir devirde hecenin sade ve kıvrak edasına müracaat ederek, kalbinin vatan ve millet duygusuyla dolu heyecanından özlü ve engin şiirler yaratmak isteyen Mehmet Emin Yurdakul, yaşadığı devirde

hemen hemen hiçbir kimsenin söylemeğe cesaret edemediği bir hamle silkisi içinde :

Ben bir Türküm dinim cinsim uludur .

Sinem özüm ateş ile doludur .

diye haykıran tek yürektir. Onu büyük bir şair olmaktan ziyade güzel yüksek ve bizim olan bir dil ile bizi, dertlerimizi, ıstıraplarımızı duyan ve duyurmaya çalışan çok yüksek bir vatansever, halkçı, türkçü bir kıymet olarak tanır ve bu yönden ele alınca ismi nesilden nesile mukaddes bir emanet gibi devredecek tarihin bir şerefi olarak selâmlarız. Mehmet Emin'in yetiştiği devir içinde şiirleriyle, mefkûreciliğiyle, halkçılığıyla, içtimai dertlerimizi terennüm etme yolu ile büyük hizmetler ifa etmiş bir kıymettir.

Şimdi Mehmet Eminin bu şekilde her aydın Türk tarafından takdir ve minnet ile anılan hizmet ve şairliği karşısında, mazide şiir kıymetlerimizi unutan, hatta onları hırpalayarak konuşmanın doğru olmadığını yazmak istiyoruz. Mehmet Emin için yapılan bir törende bir şairimizin, "Bin Nedim, Mehmet Emin'e feda olsun,, yolundaki sözünü Ulus sütunlarında okuduğumuz zaman hayret etmiştik .

Millî ve türkçü bir kıymet olan Mehmet Emin'in yanına gene millî bir değer olan Nedim'i mukayese yolu ile ikame etmek, on sekizinci asırla, yirminci asrı aynı ölçünün kefesine koymak, hataya düşmek olur .

İstanbul şivesiyle Türk şiirinin en kıvrak ve en şakrak âhengini yaratan Nedim, Mehmet Emin gibi haykırmak veya Mehmet Emin gibi olmak mevkiinde değildi ve olamazdı . Yaşadığı de-

vir, bulunduğu durum ancak bir devir yaratabilirdi. Netekim öyle olmuştur.

Nedim ki en çok divan çerçevesini kıran; dili ile, düşüncesiyle Türk olan, Türk kalan bir şairdir .

Bu şehri Stanbnl ki bi mislü bahadır
Bir sengine yekpare acem mülkü fedadır.

derken millî bir ruhun bütün vasıflarıyla ayakta Türk İstanbul'un bir taşını acem mülküne değişmemekdir .

Mehmet Emin'i Türkçülük tarihinde nisyana tutulmıyacak bir hafızanın bütün uyanık hareketi içinde saygı ile anarken, Türk olan, bizim olan, edebiyat tarihimizin ve Türk şiirinin şerefi olan Nedim'i hayırla yad edelim .

Millî bir kıymeti diğer bir millî kıymete kurban etmek ölçsüzlüktür .

Reşat OĞUZ

Antalya masalı

Antalya Valisi Sayın Haşım İscân'a derin saygılarımla

Lise Müdürü

Ekrem Reşit Uluç

SAHNE

İnönü parkında bir köşe. Pergolaların bir köşesi. Bir masa dört koltuk, sağında ikinci mirador'a inen merdivenin elektrikleri görünür. Parkı süsleyen abajurlardan bir kaç. Karşıda deniz ve Beydağları'nı gösteren bir fon. Vakit gecedir. Büyük baba toruniyle sol taraftan girerler, koltuklara otururlar.

Kız — Büyükbaba, bana bu akşam da masal anlatacak mısın?

B. Baba — Evet kızım. Sana bu akşamı güzel masalımı anlatmak istiyorum.

Kız — Aman, ne iyi büyükbabacığım. Ne masalı bu böyle? Leylâ ile Mecnun mu, yoksa, küçük şehzade ile peri kızının masalı mı?

B. Baba — Hayır kızım, sana bu akşam Antalya'nın masalını anlatacağım.

Kız — Antalya masalı mı? Antalya'nın da masalı olur mu? Nesi var Antalya'nın sanki?

B. Baba — "Etrafına bakarak,, Nesi yok ki kızım, bu güzel memleketin nesi yok ki . .

Kız — Sahi, büyük babacığım, ben de sana ne vakittenberi bunu soracaktım. Antalya bu kadar güzel mi? Geçen akşam buralarda geziyordum. Birkaç yabancıya rasladım Mirador'lara pergola'lara hayretle bakıyorlar: "Ne güzel, ne güzel,, diyorlardı. Hiç güzel şey görmemişler gibi. Halbuki Ankara, çok yeni ve çok temiz bir şehirmiş. İzmir çok şirinmiş. İstanbul hep-sinden güzel ve harikulâde imiş. Bu insanlar, her halde buralara gitmeden Antalya'ya gelmiş olacaklar.

B. Baba— Bu saydığın şehirlerin hepsi de güzel kızım . Fakat Antalya'nın başka bir hususiyeti var ! Bu insanların hayranlığı , bütün bu güzelliklerin bir hamlede meydana gelmesindedir .

Kız — Ben böyle bir şey görmedim burada büyük babacığım . Bu meydanlar, bu yollar, bu bahçeler eskiden de vardı . Kardeşimle buralarda az mı oynadık ? Sen bizi buralara az mı getirdin ? Bu oturduğumuz yerde seninle ne kadar çok dinlendik ?

B. Baba— Haklısın kızım . Seninle buralarda çok gezdik . Çok dinlendik . Fakat, sen minimini bir yavru iken de biz buralarda seninle elele dolaşırdık . O zaman çok küçüktün . Buraların eski halini hatırlayacak yaşta değildin . Vaktiyle, bu gördüğün güzel meydanlar, yollar ve bahçelerin yerlerinde çalılar, fundalıklar vardı . Buralarda böyle rahat rahat oturulamazdı.

Kız — Niçin büyükbaba?

B. Baba— Kışın çamur, yazın toz içindeydi de ondan .

Kız — Sonra ne oldu ? Bu tozlar ve çamurlar nasıl kalktı ?

B. Baba— Hiç hatırlamıyorsun değil mi kızım ?

Kız — Hayır büyükbabacığım . Ne olur, bana buraların eski halini ve şimdiki hale nasıl geldiğini anlatır mısın?

B. Baba— Şimdi sana Antalya masalını anlatacağım . Bu masalın içinde sen her şeyi bulacaksın.

Kız — “Sevinerek,, dinliyorum büyükbabacığım .

B. Baba— “Ağır ve tatlı bir sesle masalı okumağa başlar ,,

MASAL

Tanrı bir yurt yaratmış evvel zaman içinde,
Bu yurdun misli yokmuş ne Hint'te, ne de Çin'de

Bu diyarı görenler kalbinden vurulmuş,
Onda her güzellikten birer demet bulmuş .

Cennetten nümuneymiş portakal bahçeleri ,
İnsan, rüyada gibi dolaşmış her yeri.

Bu bahçelerde gezen düşünmezmiş yarını ,
Rüzgâr, bir nefes gibi okşarmış saçlarını .

Yalçın sahillerine kartallar gönül vermiş ,
Dalga köpükleriyle deniz ninni söylermiş .

Sabah binbir işveyle doğarmış güneş burda,
Altından saçlarını dağıtırmış bu yurda .

Akşam dalarken deniz kayalarla uykuya ,
Mehtap bir servüsîmin çizermiş durgun suya .

Dağlarında kevseri andıran sular varmış ,
Bu suları içenler sevdalı çobanlarmış .

Kaval sesleri titrer, ahedermiş derinden ,
Ormanlar geçilmezmiş ceylân sürülerinden .

Bu diyarda tabiat füsün veren bir elmiş ;
Dört mevsimin dördü de birbirinden güzelmiş .

İnsanlar beş kıt'adan gelmişler akın akın ,
Mamureler kurulmuş birbirle yakın .

Tarih, yığın halinde "Termesos,, ta duruyor ,
"Balkıs,, ta ihtişamın atan nabzı vuruyor .

İnsan bu yığınlarda geçirse bir gününü ,
Bütün azametile hisseder, yaşar dünü .

* * *

Bu tarihin üstünden yıllar, asırlar geçmiş,
Bizlere meçhul kalan binlerce sırlar geçmiş .

Zaman, su gibi akmış, hadiseler durulmuş ,
Bu diyarda yeniden bir memleket kurulmuş.

Fakat, anasız kalmış yetim çocuklar gibi ,
Bir yanda unutulmuş, çıkmamış bir sahibi .

Yıllar bir zincir olmuş, asırlara ulaşmış ,
Tabiatın gözünde ihmal bir damla yaşmış .

Kaval sesleri susmuş, gam sinmiş her dudağa ,
Rüzgâr hıçkırılmış, atmış kendini dağdan dağa .

Başını parçalamış kayalıklarda deniz ,
Ceylân sürülerinden kalmamış ormanda iz.

Bu bakımsızlık şehri bir veba gibi sarmış ,
Yemyeşil vadilerde ağlaşan genç kızlarmış .

Halk, bunun yudum yudum içerken acısını ,
Günün birinde bulmuş bir kurtarıcısını .

Uzak ellerden gelen asîl bir kahramanmış ,
Bu diyarın zülfüne gönül bağlamış, yanmış .

Hız almış feragattan, feda etmiş varını .
İmar sesleri aşmış şehrin hudutlarını .

Kazma darbelerine şarkı söylerken kuşlar ,
Beldenin ahalisi dört yandan koşuşmuşlar .

Kimi taşımış kumu, kimisi kırmış taşı ,
Silmişler tabiatın gözlerindeki yaşı.

Şahsî menfaatları bırakınca bir yana,
Yeni bir belde çıkmış bir hamlede meydana .

Gayretin çelik eli dik yamaçları delmiş ,
Buz gibi berrak bir su yayladan şehre gelmiş .

Kurtulmuş çadırlardan kırlardaki ahali ,
Adeta unutulmuş köylerin eski hali.

Bir kaç yılın içinde yurdun şekli değişmiş ,
Bütün bu yapılanlar yarım asırlık işmiş .

Vadilerde ağlaşan kızlar gamı atmışlar ,

Şehrin sokaklarını türküyle çınlatmışlar ,

Rüzgâr, dağlardan inip kavuşmuş sılasına ,

Ceylânlar neşe katmış ormanların yasına ,

Karasevdaya düşen deniz sevinçle taşmış ,

Bembeyaz köpüklerle kayalar kuçaklaşmış .

Herkes dünü unutmuş, yanmış üzüldüğüne ,

Başlanmış yeniden bir sonu gelmez düğüne .

Çok uzun bir düğün bu, bir masala katılmaz .

Deniz mürekkep olsa yıllarca anlatılmaz . . .

Kız — “ Büyük bir heyecanla , Aman ne güzel, ne güzel !
Sen bana bu kadar güzel bir masal anlatmamıştın .
Kimin masalı bu , büyükbaba ? Kim yazmış bunu ?

B. Baba— Vaktiyle gözlerine mil çekilmiş bir şair vardı. Bir gün
bir mucizeyle gözleri açıldı. Memleketinin eski halini
çok iyi bilen bu şair, gözleri açılınca, bu güzelliklerin
karşısında hayran kaldı ve bu masalı yazdı.

Kız — Bunu bana da ezberletir misin büyükbaba ? Bu ma-
sal yalnız Antalya masalı değil, hepimizin masalı. Biz
hepimiz bu masal içinde yaşıyoruz .

“Uzaktan saz ve türkü sesleri gelir,,

Kız — “Bu sesleri dinleyerek,, Bu sesler ne büyükbaba ?
Ne güzel bir türkü bu . . .

B. Baba— “Dinler, dikkatle seslerin geldiği tarafa bakar,, Bun-
lar civar kazalardan gelen köylüler galiba. Dün pa-
zarda duymuştum . Yarın, bu memleketi güzelleşti-
renin hatırası anılacakmış. Bütün Antalya’lılar yarın
minnet ve şükranlarını tazeleyecekler . Bu sevinçli
günde bulunmak için köylerden akınakın insanlar
gelmiş Herhalde bunlardan birkaçı olacak

“ Sesler yakınlaşır B. Baba dikkatle bakarak bir müddet durur,,

B. Baba — Bak bize doğru geliyorlar.

“Köylüler gelir. Beş altı kişidirler. Birkaçının ellerinde saz vardır .”

Köylülerden biri — Merhaba, Büyükbaba

B. Baba — Merhaba evlâtlar, hoş geldiniz. Nereden bu geliş ?

Aynı köylü — Köyden .. Yarın için buluşmaya geldik .

B. Baba — Türkünüz uzaktan çok güzeldi. Bize yakından dinletmek istemez misiniz ?

“Köylüler birbirlerine bakışırlar..”

Hepsi birden — Hay hay, söyleyelim .

“Yere bağdaş kurarlar ve saz refakatinde türküyü söylerler .”

B. Baba — Var olun çocuklar, yaşayın. Fakat sizden bir ricada daha bulunacağım. İhtiyarım kulaklarım ağırlaştı, pek iyi anlayamadım. Bana bu türkünün sözlerini de teker teker okur musunuz ?

Başka bir köylü — Peki büyükbaba, onu da okuyalım . Kimseye söyleme sakın. Yarın birinciliği bız kazanmak istiyoruz.

B. Baba — Söz veriyorum.

Aynı köylü — “Türküyü inşat eder .”

TÜRKÜ

Adın dağları aştı ,
Yad ellere ulaştı .
Rüzgâr bir Kerem gibi
Seni andı, dolaştı .

* *

Kalbimiz tek bir sazdır ,
Destan söylesek azdır .
Sana gönül bağlamak
Bize en büyük hazdır .

* *

Dağda eriyen karız,
Bir sel olur akarız .
Ölüme sürsen bizi
And içtik, yine varız .

* *

Genciz, doymadık güne,
Gönül verdik ününe .
Zülfüne bağla bizi
Veda edelim düne .

* *

İşten örülmüş cansın ,
Seni her dudak ansın
Antalya'nın kalbine
Hamle veren bir kansın .

B. Baba — Teşekkür ederim delikanlılar. Bana bu gece çok heyecanlı dakikalar yaşattınız .

“ Köylüler yavaş yavaş çıkarlar. Büyükbaba heyecan içindedir. ”

İlk köylü — Eyvallah Büyükbaba. Yarın seni de bekleriz .

B. Baba — Uğur ola arslanlar, şafakla yanınızdayım .

“ PERDE KAPANIR , ”

18/ Mayıs /1944
Antalya

Âlim adam, umumiyetle, her şeyi okuyan ve hiç bir şeyi düşünmeyen adamdır . Ayaklı bir Ansiklopedi ki hiç bir yere gidemez .

Howard Blake

Pesimist, iki fenalıkla karşılaştığı zaman ikisine birden sarılan adamdır .

The Common Weather

(Meriç Ağlıyormuş ?)

Nedir bu kahbe çığlık (Canan ağlarmış) diye
Canlanan hangi arzu, hangi emel, hangi piç ?
Atamdan armağansın ahfadıma hediye ,
Söyle niçin ağladın, söyle ey güzel Meriç ?

Ben ki bu ülkelerde, bu illerde serdarım
Tarihi kan götürse baş ucunda ben varım
Emredersen uğruna milyonları harcarım
Söyle niçin ağladın, söyle ey güzel Meriç ?

Geçtiğin her bölgede izleri var neslimin
Vâdilerde çalkanan şanlı destanlar kimin ?
Benim tarih boyunca en vefakâr hemdemim
Söyle niçin ağladın, söyle ey güzel Meriç ?

Kaynağında and içip şahlanan bir ırktanım
Kollarında ağlayan, çağlayan benim kanım
İssiz bir diyar olur bana sensiz vatanım
Söyle niçin ağladın, söyle ey güzel Meriç ?

Yaşmağının üstüne sıçrarsa bir kıvılcım
Ateş alır bağrımnda gizlenen bütün hıncım
Öç almadan kanına girmez olur kılıncım
Söyle niçin ağladın, söyle ey güzel Meriç ?

Anta'ya : 1 / 1 / 944

A . Çağlayan

Çin Masalı

DOĞRULUK

İngilizceden çeviren
Osman Bahadırlioğlu

Vaktiyle, Çin'de fakir fakat namuslu ve çalışkan bir çiftçi vardı. Eline biraz para geçer geçmez birkaç dönüm tarla satın aldı . Bir gün, bu tarlayı sürerken bir küp altın buldu. Bu altınlar onu zengin edebilecek kadar çoktu. Ve bu hazineyi yeraltından çıkarırken onu hiçbir kimse görmemişti . Fakat çiftçi doğruluktan ayrılmaı . Kendi kendine , “ Ben tarlayı satın aldım ama içindeki parayı da satın almadım „ dedi. Hemen parayı topladığı gibi tarlanın eski sahibine götürdü :

—Bunları, ben, senden satın aldığım tarlanın içinde buldum. Al, kardeşim, bunlar senindir, dedi .

Öteki çiftçi şaşkınlık içinde :
—Benim mi? diye sordu. Hayır, kardeşim, hayır bunlar benim değildir, alamam .

O da çok doğru bir adamdı . Parayı kabul etmedi. “Ben almam sen alırsın, sen al ben almam „

derken aralarında münakaşa çıktı, lâf ve gürültü uzadı. Etraftan bunları duyanlar başlarına toplandılar. Meseleyi anlayınca hepside bu iki adamın dürüstlüklerini takdir ettiler. Takdir ettiler ama, meselenin durulması için bu hazineyi mutlaka ikisinden birinin alması gerektiğini de ısrarla söylediler. Olmadı .

Nihayet, iş İmparatora kadar uzadı. İmparator, her iki adamı da bulunan gömü ile beraber yanına çağırtdı. İkisinden birinin kabul etmesini söyledi. Gene olmadı .

İmparator, biraz sıkılır gibi oldu. Kaşlarını çattı, başını önüne eğdi, uzun sakalını okşadı, biraz düşündükten sonra bunlara çocukları olup olmadığını sordu .

Birisi :

—Benim bir oğlum vardır, dedi .

Diğeri de :

—Benim de bir kızım vardır,

cevabını verdi .

O zaman, İmparator gurur ve seviçle gülerək başını kaldırdı :

—Oh, dedi, şimdi iş düzeldi. En iyisi biz bu iki genci birbirleriyle evlendirelim, bulunan para da onların olsun .

Bu kararı herkes alkışladı. İki çiftçi de buna ses çıkaramadılar.

İşte, iki dürüst çiftçi arasında

çıkan anlaşmazlık böylece düzenlendi ve mes'ut bir sonuca bağlandı. İmparatorun buyruğuyla büyük bir düğün yapıldı, iki genç evlendi ve hayatlarının sonuna kadar saadet içinde yaşadılar .

İki çiftçinin doğruluğunu anlatan bu masal da işte tâ o zamandanberi Çin İli'nde dilden dile dolaşmaktadır .

Casimiroa Edulis (La Llave e Lex)

Turunçgiller İstasyonu Müdürü
Sami YEN

Sayın muharrir Valâ Nurettin'in Antalya adlı kitabı çıktıktan sonra bu kitabın istasyonumuzdan bahsedilen kısmında, şimdiye kadar görülmemiş ve bilinmeyen meyve çeşitlerinin mevcudiyetini öğrenmiş olan bir çok Antalya'lı ve hariçteki meraklı vatandaştan bu garip ve acayip meyveler hakkında şifahi veya tahriri izahat talebinde bulunanlar oldu . İlgili ve meraklıları nezdinde büyü-yüp günden güne umumî bir tecessüs mahiyetini almak istidatını gösteren bu konu etrafındaki sorulara genel bir cevap teşkil ve her biri, bir meyve çeşidinden bahsedecek olan; bu yazılarımın başka bir dergi veya gazetede çıkmasına gönlüm razı olmadı .

Mademki bu meyveleri ilk defa misafir etmek şerefini Antalya toprağı kazanmıştır, onlardan ilk defa bahsetmek te Türk Akdeniz'in hakkıdır . İşte sözü geçen yazıların mevzularından ilkinin teşkil edecek olan Casimiroa'yı kıymetli muharrir Vânû'nun da gözünden kaçmış olması ve kitabında ondan bahsedilmemiş bulunmaması dolayısıyla tercihen evvele alıyorum .

*
* *

Florida ve Kaliforniya'da White sapota yahut Mexican apple, Fransa'da pomme mexicaine yahut sapotille blanche, İtalya'da da Casimiroa, Meksika'da zapots blanco, Guatemala'da Mata-

sano adlarını alan ve memleketimizde kendisine bir isim takılarak henüz tescil edilmemiş olan Casimiroa, süptropik bir meyve çeşidi olup Rutaceae familyasının Toddalinee tribüsünden Casimiroa nevindedir . (Bu isim kardinal Casimiro Gomeze'in ismine izafeten verilmiştir .) Meksika ve orta Amerika'da hüdudayınabit bir şekilde bulunursa da sahilden 2500 metre yüksekliklere kadar geniş ve kesif bir şekilde ziraatı da icra edilmektedir. Meyveleri taze bir halde istihlâk edildiği gibi bir çok marmelâtların hazırlanmasında da kullanılır .

Çok miktarda yenilen meyvelerinin uyutucu tesir gösterdiklerine dair Meksika'da bir inanç varsa da Kaliforniya'da yapılan denemelerde bunun aslı olmadığı anlaşılmıştır .

Casimiroa ; florida, Kaliforniya, Şimali Afrika, Cenubi Fransa, İtalya ve adalarına ithal edilmiş, fakat ziraatı inkişaf edememiş ya münferid bahçelerde bir süs nebati olarak kalmış yahut ekotik meyve amatörlerinin bahçeleri hududunu aşmamıştır; bunlarla beraber gittiği bütün bu yerlerde yaşamak ve meyve vermek için lâzım gelen çok müsait iklim ve toprak şartları bulmuştur .

*
* *

Casimiroa Edulis; yaprak dö-meyen bir ağaç olup on metre-den fazla boy alabilir . Tacı kesif ve çok güzeldir; sakkuvetli, göğde koyu fındık renginde ve çok adette saman rengi lenticellere malik olup bunlar göğdede renk farkları dolayısıyla kolayca görülebilirler ; Dallar kuvvetli, uzun ve düz, tomurcuklar çıplap, küçük ve gümüşü beyaz renktedirler. Yapraklar mürekkep çınar yaprağı gibi parmaklı, 3-7 yaprakçıktan müteşekkil olup bunların da kısa zenepleri vardır .

Yaprağın üst sathı parlak koyu yeşil alt sathı ise açık yeşil renktedir. Çiçekler küçük, renkleri sarı yeşilimtirak ve salkım halinde topludur . Meyva inep olup iki ve daha büyük yaşlardaki dallar üzerinde bulunur, Meyvanın da rengi kemale geldiği zaman yeşilimtirak sarıdır. Muhtelif şekil ve eb'atta, kabuk ince, emles, az mukavim; et kısmı beyaz krem renginde ve tereyağı kıvamında, lezzet bazı varyetelerde çok tatlı ve bazılarında hafifce bir acılık hissedilmekte; çekirdekler büyük, beyzi, bir meyvada 1-5 adette bulunur.

Meyvanın şekli ihtiva ettiği çekirdek adedine göre değişiklikler gösterir, bir çekirdeğe malik olan meyvalar uzamış vaziyette olup gayri mutanazırdırlar ve ekseriya deforme olmuş bir şe-

Devamı on altıncı sayfada

Omuzlarında örtü
 Mehtabı damla dam
 Gözlerin yandı san
 Ru
 Mahtabın kollarında

Çalış , öğren , Güven

Gel bahtına hâkim ol, bahtın seni severken,
 Nasırlaşsın ellerin, çalış, öğren ve güven. .
 Geç kalmadın emin ol, yarın elbet geç olur,
 Bugün küçük bir fidan, yarın gökleri bulur . . .

Kalk oturma geride, ön safta senin yerin .
 Gür saçların ağarsın, uğrunda hedeflerin ,
 Her yolcu sen gibidir, yol bitmez zannedirken
 Fakat yerine varır, yol çıkmışsa erken ,

Bazan Dünya örtülür dağlar boyunca kardan
 Ümit kesmek hatadır, aydınlık sabahlardan,
 İmanın zayıf ise varacağın yarına ,
 Bir çöp gibi yanarsın, düşer de ocağına . .

Hesaplı ve kitaplı, ne acul, ne ürkek ol ,
 Şerefli ve azimkâr, tam adıyla erkek ol ,
 Toprağı çamur yapsa damlıyan alın terin,
 Sen dinlenme önünde bir bitmemiş eserin .

Ne vakit ki bahtına bileklerini hükmeder
 El attığın senindir, tutmasını bil yeter . . .

Fikri Göksay

Omuzlarında örtü
Mehtabı damla damla
Gözlerin yandı sana
Ru
Mahtabın kollarında

ap bu şen sularda ,
üzüp içen sularda ,
yıkandı sandım,
gun düşen sularda ,

Muklis Künt

ap bu şen sularda ,
üzüp içen sularda ,

yıkandı sandım,
gun düşen sularda ,

Muklis Künt

Son Uykumun rüyasında onu Bekleyeceğim

Bazı geceler açar içimdeki düğümü ,
Ve yıldızlar görürler ne acı güldüğünü ,
Geçmiş günlerim akar sularda bir sal gibi ,
Yaşıyorum o geçmiş günlerde masal gibi .

O sultandı gönlümde, rüyalarım da peri ,
Gölge gibi ardında geçirdin seneleri ..
Hâlâ onu görürüm ve duyarım her yerde ,
Hâlâ onun kokusu uçuyor çiçeklerde ! ..

Hâlâ onu konuşur, kuşlar sabaha karşı ,
Rüzgârlar fısıldaşır, bu uzak arkadaşı . . .
Şimdi, bugün nesiyim, kimbilir o benim nem ,
Işıksız gözlerimle beni tadır mı bilmem ! .

Ve nihayet taliim bir gün döner mi dersin ?
Kuru dudaklarıma son defa eli değsin ;
Üflesin son damlasını başucumdaki mumun ,
Ve onunla başlasın rüyası son uykumun ! . .

Fikri Göksay

kil arzederler. İki çekirdekli olanlar dahi uzamış olmakla beraber simmetriktirler. 3-5 çekirdeği havi olanlar, yahut tamamıyla çekirdeksiz olanlar küreviye yakın bir şekilde ve muntazamdırlar.

Tam kemale vasıl olmuş meyvalar nakliyata tahammül edemezler ve kabuk inceliğinden dolayı en ufak bir sarsıntı veya çarpma ile hemen zedelenir. Normal büyüklüğünü almış ve fakat henüz kabuğu et kısmından kolayca ayrılmayan yani tam kemale gelmeden hasat edilen meyvalar sevkiyat ve nakliyata mütehammil olup ağaç üzerinde olmuşlarla hemen hemen aynı nefaseti arzedeabilmektedir .

* * *

Kaliforniya'da tercihen yetiştirilmekte olan varyeteler arasında Maechtlen, Parropuia ve Gillespie adındakiler olmakla beraber hiç biri şayanı kayıt bir intişara mazhar olmamıştır .

Bu meyva çeşidini Türkiye'ye ilk def'a sokmuş olan istasyonumuz süptropik meyvalı ağaçlar kolleksiyon bahçesinde üç adet Casimiroa ağacı mevcut olup sekiz yaşına girmiş olan üçü de henüz meyva vermemişlerdir, fakat yaşayışları gayet normal bir halde devam etmektedir .

Casimiroa, Mart—Nisan ayında çiçek açmakla beraber bu müd-

det senenin müsait veya gayri müsait gidişine göre teehhürlere uğrayabilir. Çiçekten evvel ağaçlarda bol bir yaprak dökümü görülür ki bunu yeni tomurcukların açılması ve ekseriya ikinci bir çiçek takip eder .

Yaprak dökümü, her ne kadar kısa bir zamana inhisar ederse de geniş miktarda meyvacıkların düşmesine âmil olur. Çiçeklenmeğe tekaddüm eden devrede havalar soğur ve rutubet artarsa, erkek organlar kalak tozu bakımından fakir kalır ve pollen keseleri açılmazlar. Bu suretle de çiçekler kalak tozu yoksuzluğundan meyva bağlayamazlar . Bu takdirde ikinci bir çiçeklenme vukua gelmezse ağaçlar gayri mahsuldar kalır, meyvaların kemali varyeteye göre Temmuz—Birinci teşrin ayları arasında vukua gelir .

* * *

Bahsı geçen meyva çeşidinin kuraklığa ve yüksek suhunet derecelerine karşı mukavemetinin iyi olmasına mukabil bilhassa genç yaşta sıfır altındaki suhunet derecelerine karşı hassastır. Bununla beraber yaş ilerleyince daha alçak derecelere de tamammül fazlalaşır, netekim 941-942 şiddetli kışı İstasyonumuz bahçesindeki Casimiroa'larda limonlarda olduğundan fazla tahribat yapmamıştır .

Casimiroa'nın tercih ettiği topraklar ratıp olmamak şartıyla derin ve serin allüviyonal topraklardır. Bununla beraber az derin veya iyi tefcir edilmiş olmak şartıyla kesif olan topraklarda da güzel neşvünema eder. Gıdalanma ve amaliyatı ziraiye bakımından müşkülpesent değildir. Hastalıklara da mukavemeti iyidir.

Çok büyük yaraları bile bu ağaç kolaylıkla ve pek kısa zamanda kapatabilir. Umumiyetle tatbik edilen çoğaltma usulü tohum ile olup intaş kuvvetini bir iki gün içinde kaybedebilen tohumların mümkün olduğu kadar çabuk ekilmeleri iktiza eder. İntaş, ekimden 3-6 hafta sonra vukua gelir ve meydana gelen nebatcıklar sür'atla ve kuvvetle büyümeye koyularak 7-8 sene sonra meyva vermeye başlarlar.

İyi neticeler veren diğer bir çoğaltma sistemi aşu ile olanıdır ki bu, ancak tahaşşüp etmiş dallardan alınan kalemlerle haziran ayında yapılan sürgün göz aşısıdır.

*
* *

Bu meyve hakkında ileri sürülen noktayı nazarlar muhtelif ve müteaddit olup ekseriya bir birine uymamaktadır. Bazıları şeftaliyi andıran bir lezzetle pek nefis bir meyve olduğunu iddia ettikleri halde diğerleri vasat kalitede, değer bazıları da kötü lezzetli olduğunu bildiriyorlar. Bunun böyle olmasını tabii karşılamak icap eder. Çünkü herkes kahve içer, fakat sadesini tercih eden azdır, ve bu daha ziyade bir zevk meselesidir.

Cesimiroa'nın lezzeti hakkındaki noktayı nazarların muhtelif olmasında ikinci bir âmil de bir çok yerlerde yenilen meyvelerin tohumdan yetişmiş ağaçlardan ve dolayısıyla kötü varyetelerden, muhtelif şartlar tesiriyle dejenere olmuş tiplerden elde edilmiş olmalarındandır. Bana kalırsa; Casimiroa'nın kemale geldiği mevsimlerde meyve bakımından pek fakir kalan cenup bölgemizde bu meyve çeşidinin istikbali parlak olacaktır.

Bir mektup ve bir vesika

Pek sevgili kardeşim
Reşat Oğuz !

Afyon adliye sarayının arşivinde eski şer'îye sicillerini tetkik ederek —meçhul halk tarihi— namı altında halkın içtimaî, sıhhî, ticarî durumuna ve günlük hayatına ait bir çok enteresan ve orijinal vesikalar, kayıtlar bu larak hemen, Türkiye vilâyet mecmuaları içinde ilk defa memleket tarihi ve folklörü bakımından mühim olan bir seri yazıyı Taşpınar'da neşretmekteyim. Ve bizden sonra bir çok Halkevi mecmuaları bu yolda bizimkine yakın neşriyatta bulunmağa başladılar

Bu tetkiklerim arasında Antalya'yı şiddetle alâkadar eden mühim bir vesika buldum . Ve bu vesikayı Antalya'da senin vasıtanla neşri münasip buldum. Bilmem Antalya Şer'îye sicilleri orada mahfuz mu ? Bazı vilâyet ve şehirlerde yangın münasebetiyle zayi olmuştur .

Şimdiye kadar Antalya mecmualarında bu mevzua dair bir neşriyat olmadığına göre sizin şer'îye sicillerinden şüphe ediyorum .

Gelelim benim bulduğum mühim vesikaya :

Şer'îye sicil kaydından çıkar-
dığım vesikayı aynen gönderiyorum .

Mes'ele şu :

Bundan iki yüz sene evvel 1162 Hicrî yılında Afyonkarahisar kal'asında — bir zamanlar mühim şahsiyetlere hapisane vazifesi görmüş— Antalya'lı müderris âlim, fazıl İsmail Efendi merhum , istibdadın zulmüne halkı ayaklandırdığı ve Teke sancağı Alay beyi oğlu Cafer beyi harekete getirerek bir isyan meydana çıkardığı ve Cafer beyin takip neticesinde elde edilmesinden sonra, mumaileyh İsmail efendi de derdest edilerek Karahisarsahip kal'asına hapsedildiği ve hayli zaman orada kaldıktan sonra Kütahya'da oturan Anadolu valisi Mehmet Paşa, kadı Hasan efendi ve Şeyhülislâm Mehmet Es'at efendi merhumların iltimasıyla Şeyh İsmail Efendi bir fermanla affediliyor. Bu ferman —altına vali Mehmet paşanın buyruktusu— ile Afyon kadısına gönderiliyor. Ve neticede İsmail efendinin Antalya'ya iadesine karar veriliyor .

Tarihî mühim mesele şudur :

1 — O tarihlerde, Antalya'da her halde devletin fena ve zalimane idaresine karşı oldukça mühim bir isyan çıkması ,

2 — Bu isyanı Murat ağa medresesi müderrisi alim, fazıl şeyh İsmail ile Alay beyi oğlu

Cafer beyin tertip ve idare ettikleri ,

3 — İsmail efendinin memlekette büyük nüfuzu bulunması ,

4 — İlmile, irfanile ve zekâsiyle Kadı Hasan efendi, Mehmet Paşa ve Şeyhülislâm meşhur Esat efendinin muhabbet veya hürmetini kazanmış olabilmesi ,

Bu vesika Antalya'nın bel-

ki de şimdiye kadar meçhul bulunan iki vatanperver değerli evlâdını tanıtıyor :

İlim sahibi İsmail efendi ve kılıç sahibi Cafer Beyle geriden geriye âşıkı olduğum Türk'ün Akdeniz pırlantasına bu ufacık armağanla hizmetine katılmak bah-tiyarlığına nail olabilmış olursam ne mutlu ! . [1] *Edip Âli Baki*

VESİKA

Antalya'lı İsmail Ef'nin kal'adan itlak emridir .

Düstûru mükerrem, müşiri müfehham, nizamül'âlem müdebbiri (veya müdiri) umuril cumhur bil-fikrissâkıb mütemmimi mehamil enâm birre'yissaib, mümehhidi bünyaniddevleti vel'ikbal, müşey-yidi erkânisseadeti vel'iclâl- elmah-fufi bisunufi avâtıfıl melikil âlâ Anadolu Vâlisi vezirim Mehmet Paşa. Edémeillahü tealâ iclâlehû ve kıdvatül kuzat, madinül fadli vel- kelâm Antalya kazileri Ziyde fadlühümâ. Tevkîi refîi hümayûn vasıl olıcak malûm ola ki kıdvatün nüvvâbü'l müteşerriîn Mevlâne Hasan Ziyde ilmühü süddei se'ade-time mektup gönderip bundan akdem Karahisar sahip kal'asına vaz ve habsolunan Antalya sük-

kânından eşşeyh İsmail Ef. dimek-le maruf kimesne ehli ilim ve sahibi takva ve alil ve ihtiyar olup müddeti vâfireden beru kal'ai mezburede mahbus olmağla vatanında evlât ve iyalinin abval- leri mükedder ve perişan ve her vechile refet ve merhamete şayan olup mezburun elhaletü bâzihi selâh hali zahir ve nümayan ol- duğun sikati sahihatil kel mât meclisi şeride haber vermeleriyle fimabâd. kendü halinde dersiyile meşgul olup umuru nâsa karışma- mak üzere merkume evlât ve iyaline merhameten kal'adan afiv ve itlak ve sebili tahlîye olunmak ricasına arz ve sen ki veziri mü- şarünileyhsin arzınla istirham ve

[1] Afyon Lisesinin Fransızca öğretmeni olan Edip Âli Baki özü veciz yazılarıyla olduğu kadar ciddi tetkikleriyle de tanınmış bir ilim adamıdır . Dergimize gönderdiği ve memleketimiz tarihini yakından ilgilendiren bu değerli mektup ve vesika'dan dolayı kendilerine teşekkür ederiz

divanı hümayûnumda mahfuz olan kuyud ve ahkâma müracaat olundukta Teke sancağında zuhur eden Alay beyi oğlu Cafer nam şakinin sebebi isyanı sual olundukta: Antalyada Murat ağa medresesi müderrisi merkum Şeyh İsmail üç beş seneden beri mezbur Caferi tahrik ve mukızı fitne ve sahibi cem'iyet olduğunu sabıkan Antalya kadısı Seyyit Osman arz ve bâişareti Şeyhul islâm salâh hali zuhuruna değin nefyolunması babında bin yüz altmışiki senesi evasıtı cemaziyel âhirinde emri şerifim verildiği mukayyet bulunmağın arzlar mucibince umuru nâsa karışmamak üzere afiv ve itlak olunmak babında â'lemül ulemâil mütebahhiriyn, efdalül fudalâil müteferriiyn, bilfiil Şeyhul islâm ve Müftil enam olan Mevlânâ Muhamed Es'ad ed'emellahü teâlâ fedâilehü işaret etmeleriyle işaretleri mucibince itlak olunmak babında fermanı âlişânım sadır olmuştur. Buyurdum ki vusul buldukta bu bapta sadır olan emrim üzerine amel dahi mezbur eşşeyh İsmail umuru nâsa karışmamak üzere cürmü afiv olunmakla nefiyden itlak ve sebinin tahliye eyleyüp mazmunı emri şerifimle âmil olasız. Şöyle bilesiz alâmeti şerifeme itimat kılasız. Tahriren

fi vasati şehri şabanilmuazzam isna ve sittin ve miete ve elf.

Vasale ileynâ ve kuyyide

Fi 20/Şaban/1162

Anadolu Valisinin Buyrultusu:

Şeriat şiar Karahisar sahip kadısı ziyde fazluhu ve kıdvetüs sikat vel'müstahfiziyn Karahisar sahip kal'ası Dizdarı ziyde hıfzuhu. İnha olunur ki :

Bundan akdem Karahisar sahip kal'asına kal'a bent olan Antalyalı eşşeyh İsmail Ef. nin salâh hali zahir ve nümayan olduğu derseadete arz ve istirham olunmuştu.

Efendii mumaileyh dersiyile meşgul olup umuru nâsa karışmamak üzere kal'adan afiv ve itlakını natık tarafımıza hitaben fermanı âli şan şerefı sudur etmekle siz ki mumaileyh asız, merkum eşşeyh İsmail Ef. yi kal'adan itlak ve sebili tahliye olunup tarafımıza irsal eylemeniz babında ber mucibi emri âli divanı Anadolu'dan buyrultu tahrir ve isdar kılınmıştır. İnşâallahu tealâ vusulünde gerektir ki veçhi meşruh üzere amel ve hareket olunup mazmunı emri âli ve mucip buyrultularıyla âmil olalar deyu Fi

19/Şaban/1162

Vasale ileyna ve kuyyide

20/Şaban/1162

Bir sürgün hükmü

(1570 - 71) de Kıbrıs adası Osmanlılar tarafından fethedilmiştir. O sırada Adada bulunan yerli Hıristiyan ahalesinin bir çoğu adadan dağılmış, hicret etmişti. Bu sebepten dolayı adada nüfus pek azalmıştı. Kıbrıs adasının Beylerbeyi Sinan tarafından Kıbrısın ahvali siyasiye ve tabiiyesile adanın kuvvei inbatiye ve varidatı hakkında mufassal bir malûmat hükümete takdim edilmiş ve hükümet meseleyi benimseyerek adadaki nüfus boşluğunu doldurmak ve oradaki menabii servetten istifade etmekle beraber Türk unsurunu adaya yerleştirmek üzere II. Selim tarafından bir ferman çıkarıldığı görülmüyor. İşbu ferman aşağıdaki malûmatı muhtevidir :

Ferman Alâiye, Manavgat, Teke, Karaman, İçel ve Bozok mütesllim ve kadılarına gönderilmiştir .

Sayılan yerlerden Kıbrıs adasına tav'an ve kerhen (ister istemez) sevk edilecek muhacirlere ait aşağıdaki şartlar mevcut olduğu görülüyor :

1 — Taşlık yerlerde sakin ve toprak hususunda müzayakaları olan reaya ,

2 — Reaya arasında şirret ve şakavet ile maruf olanlar ,

3 — Vilâyet Tahririnde yazılmayıp kalan reaya ,

4 — Uzun müddettenberu yaylak, bağ, bahçe ve yer davasının edup araları fasl olunmayıp niza üzere olanlar ,

5 — Kendularının yerleri olmayıp ücret ile yer tutan reaya,

6 — Köylü olup da yerlerini ve yurtlarını bırakup kasaba ve şehirlerde mütemekkin olanlar ,

7 — Kasaba ve köylerde bekâr olup da işi gücü olmayıp levendlik eyleyenler ,

8 — Sonradan başka yerlerden gelup mutavattın olanlar .

Şehir ve kasabalarda sakin olan erbabı hıref ve ehli senayiden pabuçcu, yaşmakçı, terzi, takyeci, kemhacı (ipek kumaş dokuyan), mutaf, hallaç, kazaz (ipek işleyen adam), aşçı, başçı, mumcu, semerci, nalband, bakkal, debbağ, demirci, dülger, benna (yapıcı, mimar, kalfa), taşçı, kuyumcu, kazancı ve sair ehli senayiden ve bilcümle her neviden şehir ve kasabat hanelerine göre her on haneden bir hane ihraç edup ve ahar yarar adamlar koşup kış erişinciye değin mükemmel esvap ve davarları ve çiftleri ile Kıbrıs'a geçirmek üzere emrediliyor .

Fermanda deniliyor ki : (Bu

hicret için ayrılanların tasarruflarındaki yerleri ve milkleri var ise müzayede ile sattırılıp akçeleri sahibine teslim edilecektir. Sevk edilenler isimler ile resimler ile deftere kaydedilip çiftci olanlar ne miktar davarlar ile yazıldığı ve hangi köy ve mahalleden yazıldıkları mufassal deftere kaydedilip bir sureti Süddei Saadete ve bir sureti Kıbrıs Beylerbeyisine, bir sureti dahi Kazasker mahkemesine verilecektir. Kıbrıs'a sevk edilenlerden biri firar ettiği takdirde emre muhalif harekette bulunduğundan her nerede bulunursa siyaset olunacağı ve bu hususta

vilâyet kadılarının gayet basiret üzere bulunmaları şiddetle tenbihat yapılmaktadır .

Aynı zamanda sevk edilmeğe lâyık olup da bunlar için sahabet edenler olursa onların da maslahatı görülmek üzere isim ve resimlerinin bildirilmesi . . .) Denildiği gibi, Kıbrıs adasına sevk edilenlerden iki sene hiç bir vergi alınamayacağı dahi ferman da mezkûrdur .

İşbu fermandan anlıyoruz ki, vaktile Kıbrıs'a giden Türk müslüman ahalisinin ekserisi vilâyetimizden gitmiş ve Kıbrıs'daki Türkler vilâyetimiz ahalisinden olduğu görülüyor.

S. Fikri Ertem

Eskimo Adaleti

İngilizceden Çeviren
Osman Bahadırlıoğlu

Eskimolar ; Labrador, Greenland ve Alaska gibi Şimal Kutbu bölgelerinde yaşayan Amerika yerlileridirler. Yerli dilinde *Eskimo* kelemesi *Ciy et Yiyen* anlamına gelir. Bazan, *Tanrı'nın buz tutmuş adamları* adı verilen Eskimolar, kendi alanlarında gayet zeki ve orijinal buluşlu insanlardır. Sayıları 16,000 kadar olan Eskimolar, Şimal'in kısır buz tarlalarında yaşiyablien tekırktır. Kulübelerini buz kayaları içinde oyar-

lar ve avcılıkla geçinirler .

Vaktiyle, Kanada Hükümeti, bir polis karakolu kurmak ve az tanınmış yerlerin haritasını çıkarmak için Eskimolar içine bir polis komiseri göndermişti. Kanada'nın *Bindirilmiş polis kuvvetlerine* mensup olan ve *Sidney Montague* adını taşıyan bu zat, Eskimolar içinde 18 ay oturmuştur. Bazan tayyare, bazan buz kıran vapuru, bazan da köpekler tarafından çekilen kızaklarla Eskimo

diyarını karış karış dolaşmıştır. Komiser, Eskimolar'a ait hatıralarını şöyle hülâsa etmektedir: Yalan söylememek ve hırsızlık etmemek şartıyla Eskimolar içinde istediğiniz kadar oturabilirsiniz. Birden fazla, hatta dört beş, karı bile alabilirsiniz.

Bir kimse bir şey çalar veya yalan söylesen, Eskimo onu ölümle cezalandırır. Çünkü, onun içinde fena bir ruh bulunduğu inanır. Şahsen onu ne kadar sevse bile, bu fena ruhtan korktuğu için onu öldürür. Çünkü Eskimo bilir ki, bütün fenalıklar ve cinayetler çalmaktan ve yalan söylemekten doğar. Bugüne kadar, Eskimolar dan hiçbir fena adam çıkmamıştır.

Hırsızlık ve yalancılık yapanlar *Eskimo Konseyi'*ne rapor edilirler. Bu Konsey, iki erkek ve iki kadından müteşekkildir. Erkeklerden biri başkandır. Suçunun nerede ve nasıl öldürüleceğini bu Konsey kararlaştırır. Suçlu, muhakeme edilmeden, göz altında bulunduğu kendine hissettirilmeden, belki aylarca süren bir takipten sonra, sessiz ve acısız öldü

rülür .

Bir gün, bir kabile reisine:

— Ben beyaz adamların hükümetini temsil ediyorum. Bizde adam öldürmeğe müsaade edilmez dedim.

— Peki, yalan söyleyen ve hırsızlık edenleri ne yapayım? diye safvetle bana sordu.

— İhtarda bulunur, bir daha yapmaması için nasihat edersin.

— ...

Aradan hayli zaman geçtikten sonra, aynı kabile reisi tekrar bana geldi:

— Tavsiyeniz iyi netice vermedi.

— Niçin ?

— Çünkü, eğer bir adama “yalan söyleme, hırsızlık etme,” diye ihtarda bulunur, öğüt verirsem, o, bunu daima yapıyor; öldürürsem, bir daha yapmıyor. Ben, hırsızdan ve yalancıdan çekinmiyorum. Onun çocuklarından ve torunlarından korkuyorum. Bir zaman sonra, kabilemin hırsızlar ve yalancılar elinde kalacağından korkuyorum.

(Reader's Digest)

adlı Amerikan dergisinden

Konser ve Müsamere

Bu yıl gerek ilk okullar gerek lisemiz, tatil aylarına girerken bizlere, konser ve temsilleriyle müstesna saat dakikaları yaşatmışlardır. Bu suretle iyi bir kavrayışın ruhunu telkin eden elemanlar elinde yavrularımızın neler yapmaya muktedir olduklarını yakından görmek fırsatını yaratmış oldular .

Antalya lisesi, Safa Tangör gibi sanatkârlıkla öğretmenliği şahsında cemetmiş bir muzik öğretmenine kavuştuktan sonra ders senesi içinde en az üç defa bizleri, öğretmen ve talebe iştirakinin çok muvaffak ve çok olgun parçalarıyla karşılaştırarak, emsaline az tesadüf edilir konserler yaratmakla sevinç ve gururumuzu sonsuzlaştırmışlardır .

İşte mayısın ortasında verilen ve üstüste iki gece bir gündüz tekrar edilen ve Safa Tangör'ün titiz ve sanatkâr ruhunun idare ve heyecaniyle çerçevelenen talebe konseri böyle sevinç ve gururumuzun kuvvetli bir zaferi sayılan bir çalışma mahsulüdür. Program, Safa Tangör'ün şahsi muvaf-

fak eserlerini taşıdığı gibi talebe orkestrasının dokuz ve (70) kişilik koro heyetinin yedi parçasını ihtiva ediyordu.

Konserler, Antalya'mızda haki ki bir sanat heyecanının atmosferini yaratmakla ciddi ve hakiki bir hizmetin takdire şayan mesaisidir. Sevimli sanatkâr Tangör'ü, çalışkan enerjik talebelerini tebrik ederiz .

Mayıs sonunda verilen kapanış müsameresi de Antalya'lılar için güzel ve sevinçli bir sürpriz taşıyordu. Programda İstiklâl marşı ve birkaç sözden sonra , yazılı bulunan "Antalya Masalı,,bütün Antalya'lılar için, kıymetli sanatkâr arkadaşımız Davut Akidil'in yaratığı dekorda yükselen sanat ruhuyla üstün başarı bakımından yeni ve orijinaldi. Eseri baştan sonuna kadar dergimizin sütunlarında okuyacağınız için mevzuundan bahsetmiyeceğiz.

Yalnız, memlekette az zamanda kuvvetli mesai iradesinin vücude getirdiği eserleri, şiirin inbiğinden geçirerek, yüreği Antal-

hemen hepsi muvaffaktı. Hele Hüsrev rolünü yapan Ragıp'ın bu temsilde gösterdiği kudret cidden harika idi denebilir. Eseri, üzerinde heyecanlı bir alâkanın sıcaklığını sonuna kadar sürükleyip götüren rol sahibi gençlerin hepsi de tebriğe ve takdire şayandırlar. "Çapanoğlu," adlı komediyi yaratanlar da en az piyestekiler kadar muvaffak oldular. Ağlatmasını bildikleri kadar kahkaha ile

de güldürmesini bildiler. Kahka hamızda Turan ile Nazmi'nin payları büyüktür .

ya sevgisiyle çarpan yurt çocuğu, eserin değerli ve sevimli şairi Ekrem Reşit Uluç'u tebrikten kendimizi alamıyoruz .

Proğramda yer eden Necip Fazıl Kısakürek'in "Bir Adam Yaratmak," piyesi de ciddi ve gayretli bir çalışmanın muvaffak bir eseri olarak ortaya çıkarılmıştır . Piyeste rol alan liseli gençlerin

İlk Okulların Temsilleri

23 Nisan çocuk bayramında ilk okulların verdiği temsiller büyük bir alâka ve rağbet uyandırmıştır. İki veya üç okulun iştirak suretile hazırladığı eserler ve değerli öğretmenlerinin gayret ve itinasıyla mini mini yavrularımızın samimi çalışmaları büyük bir muvaffakiyet yaratmıştır. Hepsi de güzeldi. Rontler, piyesler, monoloğlar, şiirler... 23 Nisan sevinçleri üzerinde taze bir gül gibi açmıştı .

Yalnız, bu piyesler içinde ifade eda ve işlediği mevzu itibariyle çok dikkate şayan bulduğumuz "Hamal Ali," temsilini burada zikretmeden geçemeyeceğiz. "Hamal Ali," piyesi içtimai yaralarımızı, okul hayatının sevimli ve asil ruhunu, okula sevgi besleyen ve okulundan hayat ve zaruretin

sevkiyle sokağa hamallığa düşen bir çocuğun bütün ıstırapların bir çocuk karakterinin hürmelelâyık vekarını aksettiren bu eser yalnız çocuk piyesleri içinde değil, birçok emsali piyesler içinde yüksek bir değer taşıyan bir olgunluktur. Bu eserin muharriri kıymetli bir doktor, mahir operatör, heyecanlı bir hatip ve edip olarak tanıdığımız Burhanettin Onat'tır . Eser güzel yazıldığı kadar pek iyi de temsil edilmiştir. Ali Manavuşak'la Tahir Dağyar gibi iki öğretmeni de temsil kadrosuna alan bu eser, seyircilerin hemen hepsini ağlatmış ve ahlâki bir dersin ruha sevinç serpen sahnesiyle sona ermiştir .

Öğretmen ve yavrularımızı tebrik ederiz .

Tetkik Gezileri

Lise öğretmenleri başlarında değerli müdürleri Ekrem Reşit Uluç olduğu halde, son sınıf talebesinin de iştirakiyle civarımızdaki harabeleri gezmişlerdir. Gezilerini Güllük, Balkıs, Eski Antalya, Köy Enstitüsüne yapan öğretmenler, büyük bir himmet eseri olarak yapılan, Antalya'mıza pazar günlerinde ferah verici bir havanın soğuk ve temiz bir suyun bütün iyi vasıflarını verecek olan yeni yola da gitmişlerdir. Yıllardanberi hasreti çekilen ve yakınlarda şehre ulaşacağına şüphe duymadığımız yayla suyunun başında bir gün kamp kurmuşlar, iyi ve neşeli saatler geçirmişlerdir. Şehre dönmeden biraz önce de, bu topluluğa iştirak etmek lütufkârlığını gösteren kıymetli Valimiz Haşim İşcan'ı da ailesi ve mesai arkadaşlarıyla birlikte aralarında görmekle minnet ve sevinç anları yaşamışlardır.

Bu gezilerden biri de Kırkgöz yolu üzerinde yeni inşa edilen Yeni " Kırkgöz " ve Karabayır köylerine yapılmıştır .

Antalya'mızda, birçok aşiretlerin yazın yaylalara kışın da kıyıya inerek göçebe bir halde yaşadıkları hepimizce malûmdur. Göçebelik üzerinde senelerdenberi durulmuş ve halkımızı haneberduşluktan kurtararak toprağa bağla-

ma lüzumu hükümetimizin işleri arasında yer almıştı .

İrşat ve hüsnüniyetin mesaisi halk feragatiyle birleşince, ortaya büyük meblâğların çıkaramıyacağı parlak eserlerin meydan bulduğu görülüyor . İşte Karabayır köyü böyle bir gayretin mahsulü olmakla beraber köyde her köye numune olacak büyük halk odası, modern tesisatıyla, Antalya köycülüğünün ve imarcılığın parlak birer tezahürü olarak gözü ve ruhu aydınlatmaktadır .

Şüphe yok ki, Burdur'dan şehrimize gelen her zair , Burdur yolu üzerindeki bu eserlerin ruhasinen hummalı mesai ile halk gayretinin birleşmesini hayret ve hayranlıkla seyretmektedir .

Bu köy gezintisini kıymetli ve enerjik Valimiz Haşim İşcan da şereflendirmiş, köy tetkikinin devamı müddetince öğretmenlerin aralarında bulunarak verilen izahatı dinlemişlerdir. Yeni köy kahvesinde yapılan istirahatta, Alanya yolu üzerindeki faaliyeti görmek ve Alanya'da da tetkik gezilerinde bulunmak meselesi görüşülmüş, Alanya'ya gidilmesi karar altına alınarak değerli Valilerinin de aralarını şereflendirmek ricasında bulunulmuş ve kendilerinden vaad alınmıştır .

TÜRKAKDENİZ

MANİLER

Derleyen : Nilüfer ÂREN

Karanfil verdim sana
Kanın kaynasın bana
Senin gibi güzeli
Doğurmaz her ana

Dağların başı kardır
Çok his kalbe zarardır
Dertsiz adam olurmu?
Herkesin derdi vardır

Karanfilim toz pembe
Bir hayırsız dost bende
Bu hayırsız dostile
Gece gündüz yas bende

İğne attım sazlara
Vardı gitti kazlara
İpek olsam sarılsam
İnce belli kızlara!

Gökte uçar tayyare
Selâm söyle o yare
Ondan âlâ yar buldum
Bulsun başına çare

Asmaya üzüm dolmuş
Dalına bülbül konmuş
Gizli sevda çekmekten
Benzim sararmış şolmuş

Saçın siyah ibrişim
Telini saymak işim
Gözlerine bakarken
Dün kendimden geçmişim

Karanfil nefes ister
Kuzularım ses ister
Benim gibi aşığı
Sen değil herkes ister

Yanakların nar gibi
İçinden yanar gibi
O yanar ben çağlarım
Dağdaki pınar gibi

Ne Hintte ne Çindeymiş
Acap nerdeymiş neymiş
Aradığım meğerse
Gönlümün içindeymiş

Gökte yıldız sayılmaz
Gül dikenden ayrılmaz
Benim bir yarım vardır
Gözlerine doyulmaz

Erik var şeftali var
Üstümde ev hali var
Bana böyle zulmetme
Vallahi vebali var

VECİZELER

Bence en affedilmez cürüm yavaş vurmaktır . Eğer mümkünse, vurmaktan tamamile kaçın . Fakat, vurmak zorunda kaldığın zaman, asla yavaş vurma .

Theodore Roosevelt

Benim şaka yapmaktaki usulüm, doğruyu söylemektir. Doğruyu söylemek ise, dünyadaki şakaların en güldürücüsüdür .

G. B. SHAW

Kızdığımız bir şeyi nefretle anmak ve ölüme mahkûm etmek pek kolaydır . Bundan daha kolayı da, bu nefrete "İnsanlık aşkı," adını vermektir .

Denis de Rougement

Aşk, bir şahısla bütün diğer şahıslar arasındaki farkın kaba bir mübalâğasıdır .

G. B. SHAW

Doğru söylemenin bir faydası da, insanı, söylediği her şeyi hatırında tutmak zahmetinden kurtarmasıdır .

Tribune

